

עפ"ג 61758/01/14 - מדינת ישראל נגד מוחלס מוסא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 61758-01-14 מדינת ישראל נ' מוסא(עציר)

בפני הרכב כב' השופטים:

עודד גרשון [אב"ד]

כמאל סעב

תמר שרון נתנאל

מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)
נ ג ד
מוחלס מוסא
ע"י עו"ד גב' אביטל בן נון (סניגוריה ציבורית)

המערערת:
המשיב:

פסק דין

השופט עודד גרשון:

1. לפנינו ערעורה של המדינה על קולת העונש שהוטל על המשיב על ידי בית משפט השלום בעכו (כב' השופט וויליאם חאמד) בת"פ 10154-09-13 ביום 17.12.2013.

2. המשיב הורשע על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, היינו, החזקת סכין שלא למטרה כשרה, עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - "החוק") ופציעה כשהעברין מזויין, עבירה לפי סעיף 335(א)(1) לחוק.

בכתב האישום שבעובדותיו הודה המשיב נטען כי ביום 31.8.2013 שעה 18:00 לערך, בשכונת ברבור בעכו, בעת שמר אמיר סעד (להלן - "המתלונן") היה בעבודתו כשומר, פצע אותו המשיב באמצעות סכין מטבח בה החזיק. המשיב פצע את המתלונן באגודל כף יד שמאל וכן במפרק שמאל. כתוצאה ממעשי המשיב נגרם למתלונן חתך של 1 ס"מ במפרק שמאל וכן שפשוף באגודל יד שמאל בגין נזקק לטיפול רפואי שכלל חיטוי והדבקה.

3. בית המשפט קמא ציין בגזר דינו כי במהלך הראיות לעניין העונש העיד המתלונן עצמו וציין כי הוא בן 21 וכי הוא ביחסי חברות עם המשיב מגיל 10. לדברי המתלונן הוא סלח למשיב ועל כן ביקש לא להחמיר בעונשו. גם אביו של המתלונן, מר מוחמד סעד, העיד מטעם המשיב וציין כי הוא קרוב משפחתו של המשיב וכי בנו, המתלונן, מבקר רבות בבית משפחת המשיב ואף הוא ביקש שלא להחמיר עמו.

בית המשפט קמא קבע כי -

"אין לומר כי הפציעה אשר נגרמה למתלונן עקב מעשהו של הנאשם היא קלה זאת נוכח המתועד בתמונות שהוגשו. הפציעה הצריכה טיפול רפואי של הדבקה, מה גם ומעשי אלימות כאמור מביא על קורבן העבירה, נוסף על הנזק הגופני, כאב וסבל ומערער את בטחונו האישי.

בנסיבות הנ"ל מצאתי כי מתחם הענישה הראוי הינו מאסר בפועל של 12 חודשים עד 24 חודשים, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן".

בית המשפט קמא ציין בגזר דינו כי למשיב הרשעות קודמות בגין עבירות איומים, תקיפה, היזק לרכוש, הפרעה לעובד ציבור והפרת הוראה חוקית. יתרה מכך, המשיב נדון בהרשעתו הקודמת האחרונה מיום 15.7.12, למאסר בפועל תוך הפעלה בחופף של מאסר מותנה וריצוי המאסר הכולל בעבודות שירות. בית המשפט כתב בגזר דינו כי **"לא היה בהרשעותיו הקודמות הנ"ל ובעונש זה של מאסר בפועל כאמור, ובהזדמנות שבית המשפט נתן בידיו לרצותו בעבודות שירות, לאחר הפעלת המאסר המותנה בחופף, כדי להביא את הנאשם להפנים את הלקח ולחדול ממעשי עבירה. ואם לא די באלה, הרי שכנגד הנאשם תלוי ועומד כיום מאסר על תנאי בן 8 חודשים אשר הוטל בתיק ת"פ 31478-04-12 שגם בו לא היה כדי להביא את הנאשם לעלות על דרך הישר ולהרתיעו מלשוב לדרך הפשע. חלפה אך כשנה מאז הטלת המאסר בפועל והמאסר המותנה הנ"ל עד שהנאשם נמצא מבצע את העבירות בתיק בפני".**

לאחר שבית המשפט שקל את בקשת המתלונן שלא להחמיר עם המשיב ואת דבריו על כך שסלח למשיב; לאחר שזקף לזכות המשיב את הודאתו בעובדות כתב האישום כבר בפתח משפטו; ולאחר ששקל את נסיבותיו האישיות של המשיב כפי שתוארו בידי סיגורו ו"את העובדה כי עברו הפלילי של הנאשם אינו מכביד, אף שאין להמעיט מהמשקל שיש לייחס לעברו הפלילי הנ"ל (...)"

בית המשפט הוסיף וכתב בגזר דינו כי לא מצא שקיימים במקרה זה נימוקים מיוחדים המצדיקים להורות על הארכת תקופת המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד המשיב או לסטות מהכלל המורה להפעיל מאסר מותנה במצטבר למאסר בפועל שיוטל; ולאחר שלא מצא נימוקים מיוחדים לחרוג ממתחם הענישה שציין בגזר דינו לעניין המאסר בפועל והמאסר על תנאי, הטיל בית המשפט קמא על המשיב את העונשים שלהלן:

א. מאסר בפועל לתקופה של 7 חודשים .

עמוד 2

ב. הפעלת מאסר מותנה בן 8 חודשים שהוטל על המשיב בת"פ 31478-04-12 במצטבר למאסר בפועל הנ"ל כך שהמשיב **ירצה עונש של 15 חודשים בפועל** בניכוי ימי מעצרו מיום 31.3.2013.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים **"למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור בתקופה זו עבירת אלימות מסוג פשע ויורשע עליה"**.

ד. מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר והתנאי שלא יעבור בתקופה זו עבירה של החזקת סכין שלא כדין ויורשע עליה.

מכאן ערעורה של המדינה על קולת העונש.

4. טענות המערערת

המערערת טענה כי שגה בית המשפט קמא בכך שהטיל על המשיב עונש החורג לקולא באופן משמעותי מרף הענישה הנהוג במקרים כמו זה שנדון כאן.

המערערת טענה כי העובדה שעבירת האלימות הנוכחית אינה העבירה הראשונה שעבר המשיב **"(...) מלמדת כי עניינו במשיב אלים, חסר מעצורים"**.

המערערת טענה כי עבירות האלימות הינן רעה חולה במדינת ישראל ומהוות מכת מדינה וכי יש להשית בגינה ענישה מחמירה בדמות מאסרים בפועל **לתקופות של שנים** על מנת למגר את התופעה.

המערערת טענה כי בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם הוא בן 12 חודשי מאסר בפועל ל- 20 חודשי מאסר בפועל, אולם הלכה למעשה גזר על המשיב בגין העבירות שבהן הורשע 7 חודשי מאסר בפועל בלבד. הוא עשה כן מבלי לנמק מה הביא אותו לסטייה מהמתחם שנקבע על ידו. באת כח המערערת טענה כי בית המשפט קמא נתפס לכלל טעות בכך שסבר שדי בכך שהוא הפעיל את עונש המאסר במצטבר באופן **שהעונש הכולל** שנגזר על המשיב נופל בתוך המתחם שקבע. לטענתה זוהי טעות **"שכן המאסר על תנאי המופעל אינו אמור להלקח בחשבון בתוך הענישה הנופלת במתחם"**.

באת כח המערערת טענה כי שיקולי שיקום, המצדיקים לעיתים סטייה ממתחם הענישה ההולם, **"לא עמדו כאן על הפרק"**.

על שום כך ביקשה באת כח המערערת לקבל את הערעור ולהחמיר באופן משמעותי בעונש המאסר בפועל

שהוטל על המשיב וכן ביקשה כי עונש המאסר המותנה שהופעל, יופעל במצטבר.

5. טענות המשיב

המשיב, באמצעות באת כוחו עורכת הדין גברת אביטל בן נון, ביקש לדחות את הערעור.

באת כוח המשיב טענה כי בנסיבות העניין אין הצדקה להתערב בעונש שגזר בית המשפט קמא מאחר ומדובר בעונש סביר שאינו חורג באופן בולט לקולא מרמת הענישה המקובלת.

באת כוח המשיב הכינה רשימה של פסקי-דין, שעיקרה פסקי-דין של בתי משפט שלום, שכולם, כך טענה, "מצביעים על רף ענישה שהרף התחתון שלו נמוך מהרף שקבע כבוד בית המשפט קמא".

באת כוח המשיב טענה כי מפסקי-הדין ברשימה שהציגה עולה בבירור שהרף התחתון של מתחם הענישה נמוך מ - 12 חודשי מאסר "כך שאם כבוד השופט חמאד טעה כשקבע רף ענישה מסוים ואין נימוקים לחרוג ממנו לקולא, הרי שהמתחם שנקבע הוא שגוי והיות שהתוצאה הסופית היא נכונה, לטעמנו, לא הוגש ערעור מטעמנו. אחרת היינו מגישים ערעור גם על עניין הענישה".

באת כוח המשיב טענה כי העבירה שנעברה על ידי המשיב היא עבירה לפי סעיף 334 + 335(א)(1) לחוק. העונש המקסימלי בגין עבירה זו הוא שש שנות מאסר. לטענתה, שניים מפסקי-הדין שהגישה המערערת/המאשימה בבית המשפט קמא במסגרת טיעוניה לעונש, היו פסקי-דין שניתנו על ידי בית המשפט המחוזי כאשר ברור שמדובר בעבירה לפי סעיף 333 + 335(א)(1) לחוק שהעונש המקסימלי בגינה 14 שנות מאסר.

באת כוח המשיב טענה כי -

"נראה לי כי מה שקרה במקרה זה, ואינני יכולה לרדת לחקר ליבו של בית המשפט קמא, נראה כי הוא סבר כי עונש של 15 חודשי מאסר הוא סביר בנסיבות. המתחם שגוי, אבל התוצאה נכונה וזה עולה מאסופת הפסיקה הענקית שהגשתי שכוללת כמעט 30 פסקי-דין".

באת כוח המשיב הזכירה כי הכלל הוא שערכאת הערעור אינה מתערבת בעונש סביר והעונש כאן הוא סביר בהחלט.

על שום כך ביקשה באת כוח המשיב לדחות את הערעור.

6. דין

א. לאחר עיון בכתב האישום, בהכרעת הדין וגזר הדין, בטענות באי כוח הצדדים ובמכלול נסיבות העניין, הגעתי למסקנה כי מן הדין לקבל את הערעור, וכך אמליץ לחברי לעשות.

ב. אפתח בכך שאציין כי נפלה טעות בגזר-דינו של בית המשפט קמא:

בית המשפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם בענין שבו דן הוא מאסר בפועל של 12 חודשים עד 24 חודשים, בתוספת מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן (עמ' 11 לפרוטוקול בית משפט קמא, מול הש' 22-21).

סבורני כי המתחם שנקבע על ידי בית המשפט קמא הולם, בנסיבות העניין, את העבירות הנדונות.

בית המשפט קבע כי לא מצא נימוקים מיוחדים לחרוג ממתחם הענישה האמור (עמ' 11 מול ש' 43).

והנה, למרות האמור לעיל, החליט בית המשפט להטיל על המשיב שבעה חודשי מאסר בפועל.

ג. כידוע שיטת המשפט שלנו קובעת כי הענישה היא אינדיבידואלית ובית המשפט אמור להתאים את העונש המוטל על כל נאשם העומד לפניו על פי מידותיו של אותו נאשם. על שום כך, אך טבעי הוא שבתי משפט שונים מטילים עונשים שונים על נאשמים שהורשעו באותן עבירות ממש.

ד. עיון בהרשעותיו הקודמות של המשיב מלמד שקודם להרשעה הנוכחית הוא הורשע שלוש פעמים:

ביום 27/3/08 הורשע המשיב בעבירה של אימים ונדון למאסר על תנאי לתקופה של שלושה חודשים;

ביום 5/9/11 הורשע המשיב בעבירות של אימים, תקיפה סתם והיזק לרכוש במזיד. בגין עבירות אלה נדון המשיב למאסר בפועל לתקופה של חודשיים, וכן למאסר על תנאי בין חמישה חודשים;

ביום 15/7/12 הורשע המשיב בעבירות של הפרעה לעובד ציבור, תקיפת עובד ציבור והפרת הורה חוקית. הוטל עליו, אז, בין היתר, עונש מאסר בפועל לתקופה של ששה חודשים. ועונש המאסר המותנה בן חמישה חודשים שנגזר עליו ביום 5/9/11 הופעל באופן חופף, כך שבסך הכל ריצה המשיב ששה חודשי מאסר בפועל.

והנה, 13 חודשים לאחר הרשעתו הקודמת הנ"ל, שב המשיב וביצע את העבירו נשוא העניין שבפנינו ביום 31/8/13.

נראה כי המשיב לא למד את לקחו וכי הוא ממשיך להתנהל בדרך עבריינית ואלימה.

ה. הלכה פסוקה היא כי הגיעה העת לנקוט בצעדים ממשיים למיגור תופעת האלימות וכי אין מנוס מענישה ביד קשה כלפי עבריינים הנוקטים אלימות באמצעות נשק חם או קר, ענישה שתהיה בת קול שתשדר מסר חד וחריף לעבריינים בפוטנציה ובכך תתן תרומה, ולו חלקית בלבד, למאבק בנגע הסכינאות: ע"פ 1463/09 מ"י נ' פלוני (פס"ד מיום 15/6/09, פורסם ב"נבו"); ע"פ 3251/05 אושרי מלול נ' מ"י (פס"ד מיום 11/1/07, פורסם ב"נבו).

אינני מקבל את עמדתה של באת כוח המשיב על כך שבנסיבות העניין העונש שהוטל על המשיב הינו עונש סביר. סבורני כי לאור מהות העבירות שנעברו על ידי המשיב וחומרתן; לאור עברו הפלילי של המשיב כמפורט לעיל; והואיל וכאמור לעיל נתפס בית המשפט קמא לכלל טעות כשגזר על המשיב עונש מאסר הנמוך מן הרף התחתון שנקבע על ידו כמתחם העונש ההולם (וכאמור לעיל, המתחם שנקבע מקובל גם עלי), למרות שקבע כי אין הצדקה לסטות ממתחם הענישה; לאור כל אלה, אני סבור כי העונש שנגזר על המשיב אכן חורג מן העונש הראוי באופן המצדיק את התערבותנו.

עם זאת, כרגיל, אין ערכאת הערעור נוהגת למצות את הדין עם הנאשם גם מקום שערעור המדינה מתקבל. כך תמיד וכך גם הפעם.

7. אחרית דבר

אשר על כן ולאור כל האמור לעיל, אני מציע לחברי הנכבדים כי נקבל את הערעור כך, שבמקום עונש המאסר בפועל שנגזר על המשיב בערכאה קמא (7 חודשי מאסר בפועל), יבוא 13 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

יתר חלקי גזר דינו של בית המשפט קמא ישארו על כנם.

למען הסר ספק נדגיש כי המאסר המותנה שהופעל על ידי בית המשפט קמא (8 חודשי מאסר) ירוצה במצטבר לעונש המאסר בן 13 חודשים הנקוב בפסק דין זה **כך שבסך הכל ירצה המשיב 21 חודשי מאסר בפועל.**

**עודד גרשון, שופט
[אב"ד]**

השופט כמאל סעב:

אני מסכים.

כמאל סעב, שופט

השופטת תמר שרון-נתנאל:

אני מסכימה.

תמר שרון-נתנאל, שופטת

אשר על כן הוחלט, פה אחד, לקבל את הערעור כאמור בחוות דעתו של השופט עודד גרשון.

ניתן היום, י"ח אדר ב תשע"ד, 20 מרץ 2014, במעמד הצדדים.

**תמר שרון-נתנאל,
שופטת**

כמאל סעב, שופט

**עודד גרשון, שופט
[אב"ד]**